

”Det giver nok ikke nogen mening at sidde og vente på, at skolen ringer!”

- Videns- og inspirationskatalog, januar 2015
Skole og foreningsliv i bevægelse

Center for Ungdomsstudier (CUR)

Forsidebillede: Jan Christensen, Dansk Håndbold Forbund

1. Skolereformen og idrætsforeningerne – en intro til en tematik

'Den åbne skole' er en central del af Skolereformen, hvilket i praksis betyder, at landets folkeskoler er forpligtigede på at åbne sig op mod lokalsamfundet og at indgå i samarbejder med det lokale idræts-, kultur-, forenings- og erhvervsliv.

Tanken om 'Den åbne skole' afspejler et ønske om i højere grad at få virkeligheden ind i folkeskolen og skabe alternative læringsarenaer, der specielt tilgodeser de børn og unge, som måske repræsenterer andre læringsstile end dem, der primært udfoldes i en gennemsnitlig dansk folkeskole – således at flest muligt lærer det, de skal.

Det er konkret målsætningen med samarbejderne, at de – med udgangspunkt i folkeskolens formål og fagenes mål – skal bidrage med pædagogisk værdi til både den fagopdelte og den understøttende undervisning, så der opnås størst mulig kvalitet og effekt på elevernes læring og trivsel.

Der er således tale om samarbejder med en klar intention, nemlig at samarbejderne skal medvirke til at understøtte skoles læringsprojekt. Det er således ikke længere i sig selv nok, at den lokale idrætsforening kommer og præsenterer en specifik idrætsaktivitet med den slet 'skjulte' bagtanke at rekruttere nye medlemmer. Samarbejderne skal også give mening og skabe værdi for skolen.

At læringsdagsordenen er afsættet for samarbejdet mellem skoler og foreningslivet opleves i mange af landets idrætsforeninger, der i modsætning til en række af de andre interessenter i 'den åbne skole' – erhvervslivet, fritidsklubber og musikskoler – primært bliver drevet af frivillige, som en udfordring, både når det gælder den tid og de kompetencer, som det kræver at skulle skrive sig ind i skolernes læringsdagsorden.

At det opleves som udfordrende, er heldigvis ikke det samme, som at det er umuligt, hvilket hundredevis af samarbejdsprojekter mellem skoler og foreninger i år 1 med skolereformen tydeligt indikerer! Det er lige præcis disse perspektivrige og funktionelle eksempler på samarbejde mellem skolen og de lokale idrætsforeninger, som er omdrejningspunkt for udviklingsprojektet *Skole og foreningsliv i bevægelse*, der er blevet til i samarbejde mellem DIF, DGI og Center for Ungdomsstudier – og som er støttet af Nordea-fonden. Projektet er igangsat med henblik på at inspirere og stimulere til øget og bedre lokale samarbejder mellem skole og landets idrætsforeninger, og vi håber, at projektets fokus på at få dokumenteret de gode samarbejder kan være en katalysator for, at stadig flere skoler og idrætsforeninger får etableret samarbejder, der medfører, at eleverne i folkeskolen i højere grad kommer til at opleve skoledage, der 'bevæger dem' – og gerne efterfølgende får dem til at bevæge sig ind i det lokale foreningsliv!

Skole og foreningsliv i bevægelse – en intro til et projekt

Udviklingsprojektet *Skole og foreningsliv i bevægelse* har fokus på at få skole og foreningsliv til at bevæge sig mod og med hinanden med henblik på, at stadig flere børn og unge oplever glæden ved at bevæge sig i skolen og foreningslivet.

Mere konkret har projektet – der løber i perioden maj 2015-oktober 2016 – bl.a. til formål:

- At afdække skolereformens 'virkningshistorie' i forhold til foreningslivet.
- At finde de lokale 'eksemplariske' skole- og foreningssamarbejder, der kan være til inspiration for både foreninger og skoler.
- At udvikle konkrete inspirationsmaterialer og værktøjer, der medvirker til at gøre det enklere for idrætsforeninger og skoler at indgå samarbejdsprojekter, hvor bevægelse og læring er naturligt integreret.

Siden sommeren 2015 har vi været i gang med at indsamle viden omkring idrætsforeningernes samarbejder med de lokale folkeskoler, herunder:

- en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, hvor mere end 1600 idrætsforeninger har medvirket.
- interviews med 21 idrætskonsulenter
- Interviews med 14 skoleledere
- interviews med 33 foreningsledere

Herudover har vi været ude og foretage såkaldte 'feltstudier' i 24 foreninger, der har et vel-fungerende samarbejde med de lokale skoler.

Vi sidder således inde med en stor viden omkring idrætsforeningernes samarbejder med skolerne. Viden, som skal anvendes, når vi i foråret 2016 skal i gang med – i samarbejde med 20 foreninger og skoler – at udvikle modeller for samarbejder, som afprøves og evalueres i efteråret. Erfaringerne herfra herefter indgår som en del af et nationalt inspirationskatalog, der forhåbentligt kan inspirere til endnu flere samarbejder mellem klubber og skoler.

Som afsæt for denne proces har vi valgt at udarbejde dette foreløbige og korte 'videns- og inspirationskatalog, hvori vi kort introducerer til:

- den viden, vi pt. har omkring erfaringer med samarbejder mellem skoler og idrætsforeninger.
- en række modeller og tematikker, der pt. udgør rammerne omkring samarbejdet.
- det videre arbejde, herunder hvilke tematikker, som vi gerne vil undersøge nærmere.

Hertil kommer 24 kortere eller længere beretninger fra de foreninger og skoler, hvor man allerede er godt i gang med samarbejdet. Beretninger, som vi håber kan være til konkret inspiration for de lokale foreningers skolesamarbejder. Disse historier ligger på www.cur.nu

Håbet er, at dette videns- og inspirationskatalog og de 24 historier kan medvirke til, at de foreninger, der gerne vil i gang med at udvikle på deres samarbejde med skolen, føler sig bedre rustede til opgaven – og at nogle af disse foreninger også har mod på at blive en del af det udviklingsforløb, der er knyttet til dette projekt.

Tak til ...

Vi har mødt stor velvilje, når vi har været rundt i landet – Nordals, Thisted, Køge, Horsens, Nr. Felding m.fl. – og alle steder har der været stor lyst til at dele erfaringer!

Tak til foreningsledere, idrætskonsulenter, formænd, trænere og udøvere, som har ladet os komme indenfor og har været villige til at lade sig interviewe.

2. Hvad er egentligt status efter år 1?

Hvis vi beder landets idrætsforeninger om en tilbagemelding på status efter et år med skolereformen – hvilke svar får vi så? I det følgende vil der kort blive redegjort for de mest centrale pointer i den undersøgelse, som DIF, DGI og CUR i sommeren 2015 foretog blandt foreninger med børn og unge som medlemmer (Se notatet på www.cur.nu).

For det store flertal af landets idrætsforeninger har skolereformen ikke haft den store betydning i hverdagen

Interviews med foreningsformænd indikerer klart, at for den store gruppe af foreninger har skolereformen kun marginal betydning i hverdagen – dels forstået som ændrede rammebetingelser i hverdagen, dels i hvilket omfang det bliver prioriteret i en ofte hektisk foreningshverdag, hvor vi også skal finde en dommer til U14-kampen på søndag. For skolerne er 'den åbne skole' en 'skal-opgave'. Det er det ikke for foreningerne, som forbeholder sig retten til at have andre prioriteringer – i hvert fald i det første år med reformen!

At det er en begrænset andel af landets idrætsforeninger, der i hverdagen oplever konsekvenserne af skolereformen, understøttes af undersøgelsen blandt 1600 foreninger med børne- og ungdomsaktiviteter. Her fremgår det at:

- 24 pct. har ændret deres træningstider.
- 27 pct. angiver faldende medlemstal som konsekvens af skolereformen.
- 17 pct. har angivet, at de har fået begrænset deres adgang til faciliteter.

Reelt er det sådan, at én ud af fire af de foreninger, der har valgt at deltage i undersøgelsen, oplever negative konsekvenser af skolereformen, mens det er ret begrænset, hvor mange der peger på positive konsekvenser i form af f.eks. flere medlemmer (7 pct.).

Der er håb for de små niche-idrætter

I syv pct. af foreningerne oplever man, at skolereformen har medført, at der er kommet flere medlemmer. En del af denne medlemsvækst ser ud til at kunne tilskrives en mindre gruppe meget aktive foreninger inden for de mindre idrætter, der som følge af den eksponering, de har fået gennem aktiviteter i forbindelse med skolen, oplever, at der kommer nye medlemmer til klubben.

Vores feltstudier peger i samme retning, da vi har været i skydeklubber, basketklubber og forskellige kampsportsklubber, der – som følge af gennemtænkte forløb – har oplevet en markant medlemstilgang.

Der er næppe nogen tvivl om, at skolereformen er en unik mulighed for de mindre idrætter, der har ressourcer til at komme ind på skolerne – og heri ligger udfordringen også, da mindre idrætter sjældent har specielt mange ressourcer til at tænke i offensive tiltag.

Kraftig vækst i antallet af nye partnerskaber med skolerne

I undersøgelsen angiver 35 pct. af de ca. 1600 foreninger, der har deltaget i undersøgelsen, at de har samarbejder med skolerne – og 12 pct. angiver, at det er under etablering. Det betyder i praksis, at 751 af foreningerne i undersøgelsen har et samarbejde med en skole. Af de nuværende samarbejder er 25 pct. mindre end et år gamle, mens 62 pct. er mere end tre år gamle, og de er dermed ikke knyttet specifikt til skolereformen. Det er dog vigtigt at holde fast i, at undersøgelsen viser, at der det sidste år er etableret – eller ved at blive etableret – ca. 300 nye samarbejder mellem skoler og foreninger!

Foreningerne har primært positive erfaringer omkring samarbejdet

Ud af de 35 pct. af foreningerne, som aktuelt har et samarbejde, angiver 76 pct., at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med samarbejdet. Relativt set oplever foreningerne altså, at det igangværende samarbejde giver mening set fra et foreningsperspektiv, selvom det som udgangspunkt sjældent resulterer i flere medlemmer.

Det aktuelle samarbejde har stadig karakter af eventsamarbejde, men det ændrer sig stille og roligt

Flertallet af samarbejder er knyttet til enkeltstående begivenheder, men en voksende andel af specielt de 'nye' samarbejder er kendetegnet ved at være et mere 'kontinuerligt' samarbejde, hvor foreninger over længere tid er engagerede i skolen og byder ind i forhold til skolernes læringsdagsorden – ikke kun specifikt i forhold til undervisningen i idræt, men også andre fag og i forhold til at arbejde med elevernes trivsel.

Man behøver ikke vente på, at skolen ringer

Hvis man ser på, hvem der tager initiativet til at samarbejde, så er det i fire ud af ti tilfælde foreningerne, der har kontakter til skolen – og en lige så stor andel af samarbejderne er etableret som et fælles initiativ.

Skolen har taget initiativet, når det gælder 14 pct. af samarbejderne, mens kommunen har taget initiativ til de resterende 6 pct. af samarbejderne. Selvom 'den åbne skole' er en 'skal-ting' på skolernes dagsorden, så opstår en del samarbejder, fordi det er en 'vil-ting' på foreningernes dagsorden.

Foreningerne er med på dagsordenen

Fire ud af ti foreninger angiver, at de mener, at de har aktiviteter, der kan medvirke til at understøtte skolernes læringsdagsorden, og blandt foreningerne er der generelt tro på egne evner i forhold til at kunne medvirke til at løfte det faglige niveau, når det gælder idrætsundervisningen.

Interviewene indikerer dog, at skolelederne oplever situationen lidt anderledes, da de peger på, at foreningerne ofte byder ind med aktiviteter uden en bagvedliggende pædagogisk og didaktisk tænkning. Dette anses i sig selv ikke som problematisk, da det er skolens ansvar at sikre, at der er opstillet læringsmål m.v. Foreningernes ansvar er primært at få idéen og have ressourcer til at gennemføre aktiviteten.

Manglende telefonopkald og ressourcer – og ikke uvilje – er de primære årsager til, at et flertal af foreningerne ikke har indgået samarbejder med skolen

I fire ud af ti foreninger har man en klar forventning om, at det er skolen, der kontakter foreningen – og når det er ikke er sket, er det nok, fordi det pt. ikke er så vigtigt for skolen. En tilsvarende andel af foreninger angiver manglende ressourcer – primært trænere og instruktører, der kan stille op når skolerne har brug for det! – som en væsentlig barriere i forhold til at indgå i et samarbejde. Undersøgelsen peger dog også ret tydeligt på, at løsningen på problemet ikke kun er flere penge til aflønning, idet kun 11 pct. af foreningerne ser dette som en barriere. Uanset aflønning vil det være vanskeligt for mange at få et engagement i skolen til at hænge sammen med anden primær beskæftigelse.

For en mindre andel af foreningerne gælder det, at de vælger at benytte deres ressourcer anderledes – og det er primært i denne gruppe, at man også finder den mere ideologiske kritik af tanken om, at de frivillige skal ind på skolen. Tanken blandt denne gruppe af foreninger er, at foreningens primære eksistensberettigelse er at introducere drenge og piger til idræt/bevægelse – og ikke varetage opgaver i offentligt regi.

Målet med 'den åbne skole' må være, at der skabes værdi i både skole og forening!

En helt oplagt udfordring i forbindelse med samarbejdet med skolen består i, at vi som foreninger ikke kun tænker aktiviteter på skolen som en mulighed for at erhverve nye medlemmer, men også som en mulighed for at man som forening, gennem mødet med andre fagligheder, bliver udfordret på både tænkning og praksis.

Et ønskescenarie er derfor også, at skolereformen fremadrettet ikke kun handler om, hvad foreningerne kan levere i skolen i forhold til, "at eleverne bliver så gode, de kan" på en skolearena. Det er også vigtigt, at bevægelsen går den modsatte vej, således at skolerne gennem deres faglighed inspirerer idrætsforeningerne til at udvikle på såvel deres tænkning som praksis, således at endnu flere børn og unge bliver så gode, som de kan i forhold til den idræt, de dyrker – og flere børn og unge vælger at blive – og forblive - en del af fællesskabet i den lokale forening.

Et par hurtige skud fra hoften:

- Undersøgelsen indikerer meget klart, at meget kan lade sig gøre, hvis foreningerne planlægger i god tid – hvilket vil sige i marts-april forud for det kommende skoleår!
- En samarbejdsaftale er en god ide, men det er reelt kun i én ud af fem foreninger, at samarbejdet er blevet skriftliggjort.
- Det er vigtigt at tænke i tiden efter samarbejdet! Hvis man som forening ønsker at tiltrække nye medlemmer som følge af samarbejde med skolen er det vigtigt, at man får tænkt i brobygningsaktiviteter, PR m.v.
- En række foreninger har løst instruktørudfordringen ved at anvende foreningens "senior-medlemmer" – og har gode erfaringer med denne model.
- Foreningerne angiver, at skolerne i vid udstrækning efterspørger 'færdige koncepter', som ikke kræver så meget fælles koordinering – med andre ord: Hellere "hyldevarer" end noget, forening og skole udvikler i fællesskab.

3. Fra event til forløb – hvilke typer af partnerskaber indgår idrætsforeningerne med skolerne?

Der er samarbejde om mange forskellige aktiviteter og tematikker, men helt overordnet kan samarbejderne deles op i to kategorier – nemlig henholdsvis 'eventsamarbejder' med fokus på at stimulere elevernes bevægelsesglæde og introducere dem til en specifik idræt – og så de mere kontinuerlige samarbejder med fokus på læring og bevægelse for bestemte målgrupper. Og mellem disse to kategorier er der naturligvis en lang række samarbejder, der overlapper kategorierne.

Vi vil i det følgende kort introducere en række modeller for samarbejde, som vi er stødt på i forbindelse med feltstudierne.

3.1 Trivsel, bevægelsesglæde, teambuilding og idrætsintro – eventsamarbejdet

Det er en onsdag midt i ugen, og en flok 10. klasser fra Nymarksskolen ankommer glade til huset. De unge bliver inddelt i fire hold på fire forskellige stationer. Efter at instruktøren Jacob har givet en fælles introduktion til alle stationerne, overtager skolens lærere tre af aktiviteterne, mens Jacob tager styringen ved den fjerde station i springsalen.

Ved en af stationerne giver to piger hinanden 'high-five', efter det er lykkedes for den ene at lave et perfekt hop i trampolinen. Et andet sted i salen kan man høre en pige råbe "Ej hvor flot, Maria, det kan jeg slet ikke, det der!" Mens det et tredje sted i hallen lykkes en dreng efter fjerde forsøg at komme rundt i en salto: "Vigtigt!" råber han højt og griner til en af sine klassekammerater. At eleverne har det sjovt, er der ingen tvivl om!

Efter at have rullet rundt på en madras i lang tid, pointerer en pige, hvordan det at springe med hinanden – udover at være sjovt – også kan bidrage til andre ting:

"Man ser bare hinanden på en helt anden måde. I skolen har jeg for eksempel ikke valgt sport, så der ser jeg ligesom ikke, hvordan de er med sport og sådan. Så ja, her får man hinanden at se på helt andre måder."

En anden elev stemmer i: "Det har noget med sammenhold at gøre. Vi kommer til at kende hinanden på et andet niveau".

At elevernes forhold til hinanden kan blive styrket på sådan en eventdag, er både noget, eleverne mærker, men også noget som deres lærere observerer.

"Der kan godt sidde én, som altid har styr på tingene, og håret sidder perfekt og tøjet sidder perfekt og sådan noget. Når man så kommer herover og skal hoppe, så ser man jo tit sådan motorisk helt anderledes ud end den rolle, man tager på, når man tager hjemmefra om morgenen. Og det er jo skidesundt for dem," fortæller Thomas, en aflærerne.

Eventsamarbejder i praksis

Størstedelen af samarbejder mellem skole og foreninger kan kategoriseres som såkaldte eventsamarbejder. Nedenfor angives en række typiske eksempler på eventsamarbejder:

	Beskrivelse
Idrætsintro	Fx 'Håndboldkaravane' eller 'Pigeraketten'. Forbund eller foreninger tager rundt til skolerne for at introducere til specifikke idrætsgrene.
Stævner	Foreningen hjælper skolen med at afholde stævnedage. Dette kan foregå enten på skolen eller hos foreningen.
Konsulentbesøg	En person fra foreningen tager ud på skolen og rådgiver skolen i forhold til, hvordan de kan bruge skolens faciliteter til bevægelse samt hvordan man kan bruge bevægelse i undervisningen. Ses typisk hos foreninger med ansatte.
Foreningsbesøg	Eleverne introduceres til en specifik aktivitet i foreningens lokaler, fordi aktiviteten kræver 'specielt udstyr' – typisk springcenter, svømmehal, boksering m.v.
Idrætsdage	Foreningen medvirker til motionsdag på skolen. Nogle steder overtager foreningerne al undervisning denne dag, således at skolen kan anvende dagen til mødeaktivitet. Andre steder foregår det i et samarbejde med skolens lærere.
Idrætsundervisning	Foreningen deltager i en enkelt idrætstime. Formålet er her at præsentere eleverne for idrætten. 41 pct. af de adspurgte foreninger indgår i sådanne samarbejder.

Tabel 1. Forskellige former for eventsamarbejder.

Fokus for eventsamarbejder – der, som betegnelsen angiver, har karakter af enkeltstående afsluttede forløb – er ofte at præsentere eleverne for foreningens idræt, hvorfor det udelukkende er foreningsinstruktørerne, som står for tilrettelæggelse og gennemførelse af idrætsdagen eller idrætsundervisningen. Der opstår derfor i de fleste tilfælde ikke reelle samarbejder mellem lærerne og de frivillige fra foreningerne – forstået som rammer omkring afviklingen, en dialog omkring læringsmål m.v.

Eventsamarbejder kan i det fleste tilfælde karakteriseres som en forenings PR-aktiviteter på den lokale skole – og eventuelt som et afsæt for et mere kontinuerligt samarbejde med skolen. Det kræver dog, at der medvirker repræsentanter for skolerne, men virkeligheden en del ste-

der er, at man – når der kommer eksterne instruktører – benytter muligheden for at samle lærerne til andre aktiviteter.

Noget, denne skoleleder sætter ord på:

Det har været præmissen fra skolens side, at foreningerne tager alle elever på én gang, så lærerne kan frigøres.

(Folkeskole)

Samarbejdet med idrætsforeningen bliver her en praktisk ressourceforanstaltning for skolen i forhold til dens øvrige arbejde og ikke en måde, hvorpå eleverne nødvendigvis får et højere udbytte af undervisningen, som egentlig er det centrale i tænkningen omkring 'Den åbne Skole'.

Seks ud af ti samarbejder (63 pct.) i undersøgelsen har vist sig at være eventsamarbejder i form af idrætsundervisningsbesøg, stævneafholdelse og idrætsdage – og en del af disse samarbejder er reelt ikke initieret i forbindelse med skolereformen, men blot en videreførelse af samarbejder, som har eksisteret igennem en årrække.

Eventsamarbejde – et slag i luften eller et afsæt for et tættere samarbejde?

Reelt er det vanskeligt at argumentere for, at eventsamarbejdet skal forstås som en del af 'Den åbne Skole' – reelt er der ikke tale om samarbejde, og i rigtig mange tilfælde gør foreningerne 'blot' det samme, som de gør efter kl 15! Og alligevel indikerer interviews med lærere ret tydeligt, at et idrætspædagogisk veltilrettelagt idrætsevent ofte fungerer som en god teambuilding- og trivselsaktivitet, fordi det medvirker til at røkke ved hierarkierne i klassen.

I foreningerne er man ret opmærksom på, at event-samarbejdet sjældent afføder konkrete frugter i form af nye medlemmer – og derfor er det også helt andre 'frugter', som kommer ud af samarbejderne ifølge foreningerne:

- Det er med til at stimulere børns og unges almene bevægelsesglæde og styrke trivslen i klassen.
- Det træner eleverne i at være uden for deres normale komfortzone.
- Det er med til at dygtiggøre nogle idrætslærere.
- Foreningen er en del af et lokalområde, hvorfor det også er naturligt, at man byder ind med aktiviteter uden en konkret forventning om at få noget igen.
- Eventsamarbejdet ses i en gruppe af foreninger som en mulighed for at skrive en historie med skolen – og dermed også på sigt at udbygge samarbejdet.

Der er en klar tendens i retning af, at foreningerne er begyndt at stille krav, når de indgår i eventsamarbejder, herunder specielt at der følger lærere med. Hvis samarbejdet skal være med til at skrive en historie med skolen, så er det oplagt, at det kræver, at der er ansatte på skolen, som oplever eventen i praksis. Hertil kommer, at man i en række foreninger er gået død på at opdrage eleverne – man vil gerne introducere til idræt, men opdragelsen må lærerne tage sig af.

Fra events til kontinuerlige events

Når flertallet af samarbejder mellem skolen og foreningslivet har karakter af event-samarbejder er den naturlige forklaring, at det for mange foreninger reelt er den eneste form for samarbejder, de har mulighed for at indgå i. Foreningen er drevet af frivillige, som ikke har mulighed for at være en del af et kontinuerligt forløb, men som godt – hvis de bliver varslet i god tid – kan finde tid til at medvirke i et event i tidsrummet 8-15.

For den store gruppe af eventfrivillige ser det ikke ud til, at økonomi er et issue – de får som oftest ikke noget for at medvirke, da et eventuelt honorar fra skolen ofte går til foreningen. De frivilliges udfordring i forhold til at ligge timer i skolen i mere kontinuerlige forløb, er, at selv om de eventuelt får betaling fra skolen, så er der ikke så mange arbejdspladser, hvor man bliver specielt begejstrede, hvis en medarbejder kommer og fortæller, at han/hun er væk de næste seks fredage.

I forsøget på at navigere i spændingsfeltet mellem risikoen for at eventen bliver et nålestik uden effekt, og at det er svært at få frivillige ressourcer, arbejder flere foreninger med afsæt i det man kan betegne som **kontinuerlige events** – tre-fire aktivitetsdage om året, hvor man introducerer den samme gruppe af elever til foreningens aktiviteter.

Eksempler på eventsamarbejder: Herlev Taekwondo, Kalø Bådelaug, Pederstrup Gymnastikforening (kontinuerligt event), Søllerød Golddiggers, Odense Beachvolley, Køge Gymnastikforening

Eventsamarbejdet – muligheder og udfordringer:

- Det er som oftest muligt at finde frivillige!
- Det er god PR for foreningen – og et muligt afsæt for et tættere fremtidigt samarbejde med skolen!
- Der er sjældent tale om samarbejder!
- 'Output' er minimalt ...

3.2 Turbointro til en idræt – intro til det korte intensive forløb

Det er tidligt tirsdag morgen, og idrætssalen på Guldbergskolen på Nørrebro sprudler allerede af energi. 6. klasserne er i gang med idrætstimen, som i dag foregår anderledes end normalt. Bernhard er nemlig på besøg. Han er træner i Stevnsgade Basketklub.

"Everybody gather up," når Bernhard næsten ikke engang at råbe, før alle eleverne har samlet sig i midten af salen, tydeligvist spændte og forventningsfulde. Det er første undervisningsgang ud af et forløb på seks gange, hvor eleverne i idrætstimerne undervises af trænere fra Stevnsgade Basket, og eleverne er så klar på at lære at 'dunke'...

Fra event til forløb – intro til det korte intensive forløb

Når en stadig større gruppe af foreninger afsøger mulighederne for at tilbyde kortere intensive forløb, tager det afsæt i, at 'Den åbne Skole' ligger op til denne type af samarbejder, men baserer sig ofte også på en erfaring af, at udbyttet af et event – i form af konkret kendskab til aktiviteten, nye medlemmer m.v. – sjældent står mål med de ressourcer, foreningerne bruger på planlægning m.v.

Som regel vil der være tale om, at foreningen tilbyder en kort intensiv introduktion til en bestemt idræt – ofte et forløb, der indeholder 3-6 træningsmoduler af 1 ½ times varighed. Der vil være opstillet specifikke læringsmål, og da rammen for aktiviteten er skolen, er der i forløbet ofte indtænkt langt mere baggrundsinfo i undervisningen: Hvor stammer aktiviteten fra? Hvor dyrkes den mest? – info, der sjældent bliver italesat, hvis man kommer ned i den lokale forening, hvor der i højere grad er fokus på selve aktiviteten.

Da der er tale om et længere forløb, vil det som oftest være tale om basis-pakker, der forberedes og lokalt forankres i samarbejde med lærere, som deltager i hele forløbet. Interviews med idrætslærerne indikerer, at de ved udstrækning sætter pris på sådanne forløb – dels fordi de oplever, at langt flere elever tør være aktive, når det handler om forløb, dels fordi de som lærere oplever at få et kort efteruddannelseskursus ved at være sammen med ofte relativt dygtige instruktører.

Idrætsundervisning i en 'skal-arena'

Da der er tale om, at instruktøren skal anvende en del timer på forløbet, vil denne blive honoreret – enten gennem skolen eller gennem kommunale og nationale projektmidler, som foreningen søger til aflønning. Instruktørerne er ofte fastansatte eller studerende, hvilket har den naturlige konsekvens, at de kontinuerlige forløb ofte finder sted i samarbejde med større foreninger med ansatte eller foreninger, der ligger tæt på uddannelsesinstitutioner.

Da deltagelse i idrætsundervisningen for eleverne er en 'skal-arena', bliver opgaven for foreningen at udforme idrætspædagogiske veltilrettelagte forløb, som kan rumme og motivere alle eleverne – også dem, der ikke naturligt gider at spille basket, danse eller springe i trampolin.

Afsættet for undervisningen er således 'laveste fællesnævner', men at der tale om et forløb gør, at eleverne opnår en basisfortrolighed med aktiviteten og en fortrolighed med instruktøren. Hvis man som 10-11-årig ønsker at afprøve en ny idræt, vil det som oftest ikke være muligt at indlede karrieren på et nybegynderhold. Man bliver indplaceret på et hold med aldersvarende udøvere, som oftest har været en del af aktiviteten igennem flere år – og hvor træneren ofte bliver fanget i spændingsfeltet mellem at tage sig af nye udøvere og samtidig stimulere dem, der har dyrket aktiviteten igennem noget tid. Konsekvensen er, at der sjældent er tid til, at nybegynderen får mulighed for at træne de mest basale færdigheder og generelt føler sig bagud i forhold til de øvrige på årgangen.

Det at man i forbindelse med intro-forløb i skolen har et specifikt afsæt i 'laveste fællesnævner' ser ud til at have en god effekt i forhold til det, man normalt vil omtalte som enten idræts-svage børn eller sene startere. De intensive forløb betyder, at børnene i de rigtige tempo – nemlig langsomt og i en tryk arena – skolen! – bliver introduceret til aktiviteten og eventuelt oplever at mestre helt simple teknikker efter 5-6 gange af 1 1/2 times varighed.

Kombinationen af 'laveste fællesnævner', trykke rammer, progression, og det at man får en fortrolighed med aktivitet og instruktør ser ud til at være nogle af de ingredienser, der skal til, hvis foreningerne skal mere end blot at være med til at understøtte skolens læringsprojekt.
Eksempler: Global Kidz, Stevnsgade Basket, Hillerød Kommune

Det korte intensive forløb – muligheder og udfordringer:

- Det er muligt at give deltagerne en fornemmelse af, at 'mestre' basale færdigheder.
- Det er muligt at koble 'læringsaktiviteter' på aktiviteterne.
- Afsæt er 'laveste fællesnævner', hvilket er med til at sikre en tryk-gere introduktion til en idræt end den, de ellers ville få, hvis de dukkede op i en forening.
- I forhold til medlemsrekruttering er denne model mere 'effektiv' end events. .
- Det er en udfordring at finde trænere, der kan stille op 4-6 gange i træk.

3.3 Når man 'går' til idræt i SFO og klub – intro til Forenings-SFO

Der bliver smashes, cleareret og droppet på livet løs i den 'halve' hal i Nr. Felding. Ungtræneren Jonas fra 7. klasse instruerer: "... Sidste gang viste jeg jer forskellige server, som man kan anvende, og vi arbejdede specielt med én bestemt serv – er der nogen, der kan huske, hvilken serv jeg viste? Nogle få deltagere rækker hånden i vejret – og det bliver Magnus, der viser en kort serv. "Super, Magnus", siger Jonas anerkendende og fortsætter: "I dag vil specielt arbejde med det, man kalder en lang serv til baglinjen", fortæller Jonas, der også viser, hvordan denne serv skal udføres. Fra sit ungtræner-kursus, som udbydes som valgfag på Nr. Felding Skole, har han taget træningsprincippet 'Vis-forklar-vis' med sig. Det er derfor helt naturligt for ham at vise et nyt træningsmoment flere gange, før han instruerer deltagerne.

Det lyder som træning i en badmintonklub, men det er det ikke! Vi er med til en aktivitet i Forenings-SFO'en på Nr. Felding Skole kl 14.00, hvor 2.-3.klasse er i gang med at træne badminton.

Idræt i Forenings-SFO'en – intro til en model

Tanken bag forenings-SFO er, at SFO'en og idrætsforeningen – i stedet for at konkurrere om 'kunderne' – samarbejder om at give eleverne så gode fritidstilbud som muligt. Foreningerne byder ind med det, de er bedst til – det idrætsspecifikke – og SFO'erne byder ind med deres spidskompetence – nemlig det at skabe fællesskaber kendetegnet ved en høj grad af trivsel og inklusion.

Konkret tilbydes medlemmerne i SFO'en muligheden for i en periode på 15-20 uger at gå til en række idrætsaktiviteter, som er inddelt efter alder. Uanset niveau dyrker man idræt med dem, man kender i forvejen. Hver dag tilbydes to-tre idrætsmoduler: F.eks. mandag kl 13.00: Gymnastik for 0-1.klasse. Kl. 14.00: Badminton for 2. klasse og kl. 15.00 BMX for 3.-4. klasse. Om tirsdagen er skemaet måske: Kl.13.30: Badminton for 0. klasse, 14.30: Karate for 1-2. klasse og kl 15.30: Fodbold for 3.-4. klasse.

Mandag-torsdag udbydes der hver dag en idrætsaktivitet, som medlemmerne – inddelt i aldersgrupper – kan gå til. Den konkrete instruktion står ungtrænere fra 7. klasse for, men pædagogerne fra SFO'en står for alt det uden for banen: Inklusion, konfliktløsning, træning med medlemmer, der har brug for social eller motorisk træning m.v.

Erfaringen med modellen, som er udviklet i Nr. Felding, men som nu anvendes på ca. 60 skoler, er:

- Andelen af idrætsaktive børn stiger.
- Andelen af børn, der er foreningsaktive, stiger.
- Den generelle trivsel øges markant, og børn med særlige behov angiver i højere grad, at de føler sig inkluderet.

Hemmeligheden bag succesen er – set udefra – reelt nok den enkle, at når faggrupper sætter 'kunden' i centrum og giver hinanden lov til at blande sig i hinandens arbejde, sker der en optimering af produktet. I stedet for at pædagogerne også skal være fodboldtrænere, og fodboldtrænere skal være pædagoger, vælger man at arbejde sammen, således at begge fagligheder får lov til at arbejde med det, de er uddannet til – og formodentlig også bedst til!

Eksempler på Forenings-SFO: Nr. Felding, Thisted Badminton Klub

Forenings-SFO – muligheder og udfordringer:

- Høj deltagelsesfrekvens – også blandt dem, der normalt ikke går til idræt!
- Bedre trivsel og inklusion på skole og i foreningslivet
- Trygge idrætsmiljøer med fokus på trivsel og faglighed
- Flere medlemmer i foreningen
- Udfordringen er at overføre penge mellem forskellige forvaltningsområder!

3.4 Design, naturfag eller fodbold – når idræt bliver et valgfag

Mandag og fredag fra 8.00 til 9.30 står der fodbold på skoleskemaet for 17 af de 60 elever i 7. klasse på Nordals Skole. De har udnyttet skolens nye tilbud i år med fodbold som et af de tre linjefag, som eleverne kan vælge at følge et helt skoleår. Niveauet spænder bredt fra nogle enkelte elever på eliteniveau over breddespillere til elever, der ikke tidligere har spillet organiseret fodbold. Det mest iøjnefaldende er, at der både er drenge og piger med på valgfagsholdet. Det har taget et års tid at få projektet op at køre, men i dag er der stort set ikke andet end små praktiske ting, der giver udfordringer. Det kører. Fodboldklubben har fundet trænere, DBU støtter projektet med penge til trænerbetaling, og skolen har lagt en del af deres mandskabsressourcer i at få søsat fodboldlinjen.

Og når man spørger eleverne om, hvad de tænker om det at 'gå' til fodbold i skolen er de – uanset niveau – meget positive. Dels fordi de lærer nyt af nogle særdeles kompetente trænere, dels fordi fodboldtræningen medvirker til at gøre skolen mere udholdelig.

At fodbold som valgfag faktisk har betydning for elevernes trivsel, kan viceskolelederen bekræfte: "Vi kan se det på vores trivselsmålinger i klasserne. For nogle af de elever, der kan opleve, at det måske er lidt tungt at gå i skole, er fodbold med til at give dem energi til resten af skoledagen. De får bevæget sig, de har det sjovt sammen med de andre, og vi fornemmer, at det betyder, at de forholder sig mere positivt til skolen – sådan helt generelt!"

Idræt på skoleskemaet

Et fokus på idræt er et kendt fænomen i forbindelse med de såkaldte idrætsklasser og/eller eliteklasser, men i forbindelse med skolereformen er der stadig flere skoler, som i samarbejde med den lokale idrætsforening, udbyder breddeidræt som et valgfag. Breddeidræt skal her forstås på den måde, at der ikke er specifikke faglige krav til udøverne – udover at de skal møde op og gøre det så godt, de kan.

I praksis udbydes faget et til to gange om ugen i et helt skoleår, og foreningen stiller en lønnet instruktør til rådighed, som sammen med læreren varetager undervisningen i valgfaget. Der udarbejdes læreplaner, opstilles mål for undervisningen m.v., men kun sjældent, så de flugter med f.eks. 'Fælles Mål' i idrætsfaget.

Udfordringen er at finde en instruktør, der formår at rumme hele spændvidden – fra den meget dedikerede til nybegynderen – som jo skal være der! Den virkelighed er der en del instruktører, der har skullet forholde sig til, fordi de ofte er vant til at arbejde med børn, der kan og vil noget mere.

Erfaringerne fra de samarbejder, som vi har besøgt, indikerer, at modellen kræver meget tydelige instruktører, der gennem deres personlighed og faglighed formår at skabe trygge rum for både de erfarne som nybegynderen. Her oplever instruktørerne, at de i høj grad kan lære noget af deres lærerkollegaer, der skal agere i denne virkelighed hele tiden.

Trænerkurser er populære

Mest udbredt som valgfag er dog ikke træning i en specifik idræt, men træneruddannelse. Hele 13 pct. af skolerne i undersøgelsen udbyder forskellige former for træneruddannelse som valgfag – og som oftest i samarbejde med DGI, DIF eller Dansk Skoleidræt. Mens Skoleidræt primært anvender lokale lærere som undervisere. Vil der i samarbejder med DIF og DGI være tale om færdige koncepter med eksterne undervisere og uden specielt megen interaktion med skolen.

Fra skolernes side er det ofte vigtigt at understrege, at 'træneruddannelse' som valgfag ikke blot handler om at lære at træne, men også handler om demokratisk dannelse, medborger-
skab m.v.

Eksempler på valgfag: Nordals Boldklub, Thisted Badminton, Nr. Felding

Idræt som valgfag – muligheder og udfordringer:

- Længerevarende forløb med fokus på progression i læring.
- God muligheden for at dyrke relationen med skolen.
- Større trivsel – specielt blandt de elever som 'hænger' lidt i forhold til skolen.
- Udfordringerne kan være at finde instruktørerne til de meget lange forløb.

3.5 "Det handler ikke om at springe langt, men om at kunne instruere i, hvordan man springer længst" – idræt som en del af den prøveforberedende undervisning i faget idræt

"Det er det tekniske, som er vigtigt, når I skal til eksamen. Derfor er det rigtig vigtigt, at I hører efter, når Per snakker," forklarer læreren eleverne og fortsætter: "Det gælder jo ikke om at springe langt til eksamen. Det handler om, at I skal kunne fortælle, hvordan man gør".

Det overordnede mål for samarbejdet mellem atletikklubben og Landsgrav Friskole er at forberede eleverne til den kommende eksamen i idræt. Idrætslæreren Lotte har en ambition om, at eleverne, gennem samarbejdet med atletikklubben, får en anderledes teknisk gennemgang af atletikkens mange elementer, end hun gennem den almindelige idrætsundervisning ville være i stand til at give.

"For os handler det her samarbejde meget om, at vi skal kunne levere den idrætsundervisning, som vi skal i forhold til den nye idrætsprøve. Der er jo bare nogle ting, som er rigtig svære at undervise i på vores lille matrikel her. For eksempel har vi ikke en atletikbane, og så må vi jo spørge os for".

Sådan uddyber skolelederen Patrizia på Landsgrav Friskole de øvrige fordele, der er ved projektet. Alle de interviewede elever svarer samtidig også på bekræftende vis, at samarbejdet forbereder dem bedre på eksamen end den almindelige idrætsundervisning.

Samarbejdet mellem Landsgrav Friskole og Slagelse Atletik Klub er et fint eksempel på et samarbejde, hvor atletikklubben byder ind med en specifik idrætsfaglighed, som gør at eleverne bliver klædt på i forhold til eksamen i idræt – og reelt supplerer og medvirker til at opgradere den faglighed, som idrætslæreren besidder.

Denne type samarbejder er i udgangspunkt de mindst komplicerede for foreningerne i forhold til det indholdsmæssige. De skal nemlig i udgangspunktet gøre det, de også gør i forhold til foreningens medlemmer, nemlig undervise i en bestemt idræt!

Udfordringen er, at det kan være vanskeligt at finde instruktører, der er dygtige nok til at kunne undervise elever i 9.klasse. En del har løst udfordringen ved at inddrage 'senior-medarbejdere' i dette arbejde.

Eksempler på samarbejder: Slagelse Atletik Klub

Idræt som prøvfag – muligheder og udfordringer:

- Let at gå til – det handler om at undervise på samme måde, som man gør i forhold til klubbens medlemmer.
- Vanskeligt at finde kvalificerede instruktører, der kan undervise på 9. klasse-niveau.

3.6 Når man skal lære at holde sig inden for skiven – projekter med fokus på inklusion og integration

"Jeg fik 188 ud af 200", lyder en begejstret drengestemme i opholdsrummet i Svinninge Skytteforening. To drenge står skiftevis og peger på forskellige scoreark på bordet – resultaterne kommenteres og overvejes, mens drengene griner lidt på skift. Jonas, idrætslærer fra den nærliggende Søbæksskolen, er også til stede.

Fire andre drenge befinder sig på to skydebaner ved siden af opholdsrummet. Finn, Kaj og Carsten, tre pensionerede skytteinstruktører, går rundt imellem drengene og giver dem fifs, imens de snakker lavmeldt til dem: "Husk at sænke skulderen lidt", siger Finn til en af drengene, som står helt stille, lænet ind over standpladsen.

Drengen sænker skulderen og affyrer tre skud i træk. Efter skuddene sænker han geværet og kigger på skydeskiven. I ca. 10 sekunder står han helt stille og kigger frem mod sit mål, indtil han griber geværet og sigter igen. Luften er tyk af koncentration.

I dag er Søbækskolen, en specialskole, på tredje år i træk i gang med det ugentlige besøg hos Svinninge Skytteforening. Der er tale om et særdeles succesfuldt samarbejde, hvor eleverne har stor lyst til at komme på besøg i foreningen. "Drengene får selvfølgelig en oplevelse. Og så får de noget med sig, som de gerne vil opleve. Det er jo ligesom os andre. Der er nogle ting, vi godt kan lide, og hver gang vi gør det, bliver vi glade. Drengene står jo nærmest på nakken af hinanden om morgenen, inden vi skal af sted: "Er det dig, der skal med til skydning? Er det dig? De er helt glade. De gider det rigtig godt. Og de får en rigtig god dag ud af det", siger idrætslæreren Jonas.

En række samarbejder er målrettet grupper med særlige behov – elever med diagnoser, modtageklasser m.v. – hvor man med afsæt i selve aktiviteten reelt også får arbejdet med socialtræning og giver unge med særlige behov mulighed for at være helt almindelige, når de svinger ketcherne, skyder eller trykker på speederen i gokarten.

Samværet omkring en almindelig aktivitet med almindelige instruktører, der behandler én som alle andre, opleves som en form for 'normalisering' – hvilket godt kan være vigtigt, når man ofte ellers bliver behandlet 'specielt' eller 'særligt'.

Det interessante ved disse samarbejder er ofte, at instruktørerne ofte ikke gør tingene specielt meget anderledes, end de plejer – hvilket pædagogisk er vigtigt! – og det virker, fordi selve aktiviteten – i dette tilfælde skydning – er skræddersyet til en gruppe elever, der har lidt problemer med at koncentrere sig og fokusere. De skal ramme en skive, og de har 'øreboffer' på – og pludselig kan de koncentrere sig og får måske en succesoplevelse.

Eksempler: Svinninge Skytteforening

Samarbejder med fokus på inklusion og integration – muligheder og udfordringer:

- Mulighed for at komme i kontakt med grupper af børn og unge, der ofte ikke bevæger sig ind i foreningslivet.
- Det er en udfordring at finde trænere, som rummer såvel det idrætsfaglige som det pædagogiske.

3.7 Når Arkimedes pludselig giver mening – når foreningen er med i den fagfaglige undervisning

"Arkimedes var en græsk matematiker og fysiker. Han har formuleret en lov, Arkimedes' lov, der lyder på, at når et legeme helt eller delvist nedsænkes i væske, taber det lige så meget i vægt som vægten af den fortrængte væskemængde. Dette kan forklare, hvorfor vi føler, at vi vejer mindre, når vi dykker. Lad mig give jer et eksempel: Lad os sige, at Kasper vejer 50 kilo ..."

Der bliver lyttet efter i fysiktimen, hvor fysiklæreren introducerer til Arkimedes Lov. Det kan ellers være tungt stof, men eleverne er koncentrerede, fordi fysiklæreren refererer til lørdagens tur

i svømmehallen, hvor eleverne – i samarbejde med Odder Dykkerklub – er i gang med et introkursus i dykning.

"... Og når vi kan flyde, så handler det om, at vi kan fortrænge mere vand, end vi selv vejer, og derfor er opdriften større end deres vægt, så opdriften balancerer tyngdekraften."

Intro til en model

Der er ikke mange eksempler på samarbejder, hvor foreningen er kommet helt ind i klasselokalet og er med i den fagfaglige undervisning, men til gengæld er dem, der er, rigtig spændende. American football-klubben, der kombinerer idræt og engelsk, roklubben, der kombinerer ergometer-roning med matematik, basketball-klubben, der byder ind med undervisning i samfundsforhold i USA osv.

Ofte er der tale om lærere, der tager deres passion for idræt og tænker den ind i den kontekst, som udgør rammen omkring deres arbejdsliv – og som regel med ret stort held. For lærerne har afsættet som regel været ønsket om en form for eksemplificeret faglighed – med en underliggende intention om at nå de elever, som ikke nås gennem traditionel klasseundervisning. Og når man interviewer eleverne, er de ret begejstrede over, at undervisningen bliver koblet til aktiviteter, som de oplever på egen krop – for en gruppe af elever giver det bare mere mening at ro matematik eller snakke engelsk med den amerikanske baskettræner.

Potentialet er stort!

For størstedelen af trænere og instruktører er det ikke specielt naturligt at tænke idræt og fagundervisning sammen, men for en lille gruppe forekommer det oplagt at tænke tingene, således at det, der foregår i klassen og i hallen, hænger sammen. Det forekommer oplagt at man inden for:

- Selvforvars-idrætterne tænker en introduktion til japansk og koreansk kultur ind i undervisningen.
- Fodbolden tænker træning på banen sammen med oplæg i samfundsfag omkring matchfixing og korrupsion.
- Sejlklubben tænker vandtræning og meteorologi sammen.
- Softball tilbyder en intro til amerikansk rundbold og amerikansk kultur.

Der er mange naturlige koblinger mellem de konkrete aktiviteter og klasselokalet, og der er heldigvis også mennesker, der kan tænke i disse koblinger på en måde, så det også giver mening for eleverne. Det er vigtigt, at dette arbejde fremadrettet bliver højere prioriteret, fordi det er med til at give foreningerne en højere af legitimitet på skolerne, hvis vi formår at skrive os ind i en mere konkret læringsdagsorden.

Eksempler: Dykkerklubben i Odder, Søllerød Golddiggers, Stevnsgade Basketklub

Samarbejde med fokus på det fagfaglige – muligheder og udfordringer:

- Foreningen kommer helt ind i 'maskinrummet – klasseværelset!
- Det er ikke enkelt at finde de instruktører, der har evnen til en tænke deres aktivitet tilstrækkeligt meget ud af boksen, således at den kan tænkes ind i den fagfaglige undervisning og flugte med de fælles faglige mål.

4. Den videre proces!

Vi søger samarbejde med idrætsklubber, som har lyst og ressourcer til at være med til at nyudvikle på nogle af de områder, vi har skitseret ovenfor, og som vil indgå i en proces, hvor dokumentation og evaluering er en del af projektet.

Vi er på udkig efter ...

Konkret er vi på udkig efter op til **20 klubber**, som fra 15. februar 2016 og frem til medio november 2016 har ressourcer og ikke mindst lyst til at fungere som 'idrætspædagogiske udviklingslaboratorier', hvor der enten forfines på allerede afprøvede modeller – med andre ord afprøves projekter i en version 2.0 – eller arbejdes med nyudvikling af nye tilgange til samarbejdet mellem skole og idrætsforeningerne.

Projekterne udvikles i samarbejde med en ekstern konsulent, som deltager i processen i forbindelse med såvel opstart som afslutning af projektet – og herudover kan kontaktes i løbet af processen.

Processen vil bl.a. blive inspireret af en række 'inspirationscases', redskaber til pædagogisk innovation, dokumentation, evaluering m.v., og den afsluttes med, at foreningen bidrager til et nationalt inspirationskatalog under temaet *Skole og forening i bevægelse – lokale historier med national impact*. Inspirationskataloget vil blive lagt på DIF, DGI og Undervisningsministeriets hjemmesider.

Vi har brug for at vide mere om ...

Mere konkret er vi på udkig efter foreninger og skoler, der vil være med til at udvikle projekter med specifikt fokus på bl.a. følgende tematikker:

- Idræt tænkt ind i den fagfaglige undervisning – biologi, matematik, samfundsfag m.v.
- Udvikling af forløb, som stimulerer til bevægelse i idrætstimerne, men også bevæger eleverne mod deltagelse i foreningslivet – herunder 'brobygningsaktiviteter'.
- At udvikle modeller for anderledes organisering af foreningsaktiviteter, således at foreningsaktiviteter i højere grad tænkes ind som en integreret del af skolernes hverdag, f.eks. Foreningsklub, forenings-satellitter på skolen.
- Aktiviteter målrettet mod en gruppe af børn, der absolut ikke synes, at bevægelse i skolen er positivt, fordi de oplever, at det medvirker til stigmatisering.
- Aktiviteter målrettet gruppen med særlige behov, børn med diagnoser, modtageklasser.
- Aktiviteter specielt målrettet mod pigerne i 7.- 9. klasse – som er væsentlig mindre idrætsaktive end jævnaldrende drenge.
- Organisering af udviklingsprojekter, som tager foreningernes frivillighedskultur alvorligt.
- Udvikling af aktiviteter, der muliggør, at de mindre foreninger også har mulighed for at være en del af 'Den åbne Skole'.

Vi er på udkig efter mange forskellige typer af foreninger, når det gælder idræt, størrelse og geografi. Det primære afsæt for samarbejdet er, at I oplever, at I har ressourcer og lyst til at være med i projektet – og at I er klar til at gå i gang senest 1. april 2016!

Vi ser frem til at arbejde sammen med jer omkring det at rykke samarbejdet mellem skoler og idrætsforeninger, således at eleverne i folkeskolen i højere grad kommer til at opleve skoledage, der bevæger dem så meget, at de efterfølgende får lyst til at bevæge sig ind i det lokale foreningsliv.

